

Op zoek

Op zoek

Autofictie en andere verhalen

Carlo van Praag

© 2023 C. van Praag / Uitgeverij U2pi

Titel: Op zoek

Auteur: Carlo van Praag

Omslagfoto: Diego Benjamin, *Footpath on a Dark Foggy Forest*

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl

Druk: JouwBoekdrukkerij.nl

ISBN: 978 94 9329 982 5

NUR: 303

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever

Inhoud

Voorwoord	7
Op zoek	9
Vrij en willig	16
Seksuele voorlichting in 1b	21
Balkanesca	24
Krimpend evenement	32
Verveling	33
Wachten op de oorlog	37
De zielige peer	42
Het Zuid-Hollandse volkslied (1)	44
Het Zuid-Hollandse volkslied (2)	47
Sind Sie auch Textilerotiker?	49
Op survival in de Ardèche	52
De houthakker en zijn bijl	59
Blijf thuis! Een reisverhaal	62
Buitenechtelijk kamperen	70
Avonturen van een angsthaas	79
Onze grote reis	85
Uit het leven van Nestor Verdaasdonk	87
Een tijdelijke hobby	101

Voorwoord

'De kinderen zijn al lang de deur uit. Mijn vrouw trouwens ook.' Het zit de hoofdpersonen in dit boek niet altijd mee. Hun zwaar-moedige belevenissen spelen zich af bij de Hollandse centrale verwarming, aan de uitschuif-eettafel waaromheen de verjaardagsgasten hun vaste plek niet verlaten en in de deux-chevaux op weg naar het huisje-in-frankrijk. Rampspoed is nooit ver weg en de verwickelingen worden door de auteur in adembenemend tempo opgedist.

Positioneert Carlo van Praag zich hiermee dan in de welbekende Hollandse school van larmoyante treurschijvers als Piet Paaltjens en Hans Dorrestijn? Welnee, want achter dat diepgraauw firmament gloort bij hem altijd een aarzelend zonnetje. En dan zoekt hij opeens, de elleboog uit het raam, gestadig voort. Of vleit zich, na het doorstaan van ernstig ongemak, in de armen van een Duitse serveerster voor een heuse happy ending.

Of is het Carlo zelf wel? Het zijn 'autofictieve belevenissen' van uiteenlopende hoofdpersonen. Maar sommige van die belevenissen kún je volgens mij niet bedenken. Zoals de kroniek van een gruwelnacht op een christelijk jeugdkamp. Of van wat er niet allemaal mis kan gaan in zo'n huisje-in-frankrijk. Dat Carlo dat allemaal heeft overleefd om ons er nu verslag van uit te brengen, is niet alleen een godswonder maar stemt ook tot grote dankbaarheid.

Herman Vuijsje

Op zoek

‘De drie grote monotheïstische godsdiensten’, sprak mijn grootvader ‘samen goed voor meer dan de helft van de wereldbevolking. Allereerst natuurlijk het jodendom. Een tribale godsdienst, zo archaisch dat het aandoenlijk wordt. De serieuze beoefenaren (dat is overigens een kleine minderheid binnen de groep) zijn er de godganse dag mee bezig. Geboden, verboden en rituelen waarvan de relatie met het menselijk zielenheil de buitenstaander ontgaat. Een vorm van arbeidstherapie misschien. Dan hebben we het christendom met zijn kleine pantheon en zijn onbegrijpelijke theologie. Maar goed, toch een grote stap voorwaarts, in theorie althans, want het heeft in de praktijk wel een erg treurige staat van dienst’.

Ik vertelde mijn grootvader maar niet dat ik net was toegetreden tot de Christelijke Jongerenvereniging.

‘Tenslotte de islam: zes en een halve eeuw om iets beters te verzinnen en wat is het resultaat? Starre omhelzing van een vroegmiddeleeuwse catechismus, intolerantie, obsessie met andersdenkenden en leden van het verkeerde geslacht, kortom gecanoniseerde rancune’.

Tijdens deze, mij zeer vertrouwde, uiteenzetting ging zijn hand liefkozend over de bronzen krullen van Diderot, die als borstbeeld op zijn bureau prijkte.

‘Komen wij bij de religies uit India en het verre oosten’, hernam mijn grootvader, maar ik luisterde al niet meer. Hoefde ook niet. Ik kende de tirade uit mijn hoofd.

‘Nou, al met al een fraai beeld, een testimonium paupertatis voor de mensheid. God zij dank vertegenwoordig jij in onze familie al de derde generatie van ongelovigen’, besloot mijn grootvader. ‘Je bent toch binnenkort jarig? Kan ik je een plezier doen met een abonnement op “De Vrijdenker”?’

Ik was geen lid van de Christelijke Jongerenvereniging geworden omdat ik de christelijke beginselen was toegedaan, maar ik wilde naar het winterkamp van de plaatselijke afdeling. Ik had gehoord dat Stella zich had inge-

schreven en dat was mijn kans haar nog eens te ontmoeten, haar aan te spreken en eindelijk mijn gevoelens voor haar te onthullen. Meer dan een jaar lang had ik in de klas naar haar zitten staren zonder dat ons contact een terloops 'hallo' te boven ging. Ik had tegen mijn verlegenheid gevochten en het onderspit gedolven. Eén keer had ik gevraagd of ik haar balpen even mocht lenen. 'Ja hoor' had ze gezegd. 'Je hebt er trouwens zelf een in je hand, maar die wil je misschien liever sparen'. Ik was afgedropen. Snedige antwoorden waren mij pas later te binnen geschoten. En toen was het schooljaar ten einde en splitsten zich onze wegen.

Het werd een begrotelijk project. Ik moest contributie betalen en de treinreis was duur want het winterkamp van de vereniging was helemaal in Twente, in een voormalig klooster, een katholiek klooster nog wel, dat ooit als kinderkuis dienst had gedaan, maar nu als conferentieoord fungeerde. Het had nog helemaal de sfeer van voorheen. Het riep meteen een beeld op van de goed georganiseerde liefdeloosheid die niet exclusief, maar wel kenmerkend is voor katholieke opvoedingsinstituten. Intussen weten we dat de werkelijkheid het beeld in grimmigheid overtrof. Wij sliepen op een grote zolder die verdeeld was in compartimentjes die door houten schotten van elkaar gescheiden waren, maar aan de voorkant slechts de beschutting van een gordijn boden, zoals de kleedkamers in een modezaak. Gemakkelijk weg te schuiven door de op ontucht loerende surveillanten. Een lichte pleksierde de achterwand van mijn kot, in de vorm van het kruis dat er ooit had gehangen. Beter dan een slaapzaal met stapelbedden in elk geval.

Ik daalde met de stoet mee de krakende trap af naar de eetzaal die zich aankondigde met geroezemoes van stemmen en etensgeuren die weinig van de maaltijd deden verwachten. Ik speurde de zaal rond maar kon Stella nergens ontwaren. Ik kende er verder geen hond en koos een van de weinige nog vrije plaatsen. Ik keek nogmaals de zaal rond.

'Ken jij Stella Fontijn en heb je haar misschien ergens gezien', vroeg ik aan mijn bebrilde buurvrouw. 'Dag buurman', zei ze. 'Ik ben Iris'.

Ik stelde mij voor.

'Stella hè, Ik ken haar inderdaad, maar...'

Een man verhief zich aan het hoofd van de zaal en heette ons welkom. Hij toonde zich verheugd over de grote opkomst, weidde uit over het programma en zette de huisregels uiteen. Toen gaf hij het woord aan dominee Verdoes, die – en dat was een hele eer – ons vandaag gezelschap zou houden. De dominee zette een welwillend gebazel in dat ik grotendeels langs mij heen liet gaan. Ik begreep dat wij ons gerust mochten amuseren (hij was zelf ook jong geweest), maar dat ons verblijf aan waarde zou winnen, als er ook tijd werd ingeruimd voor momenten van reflectie op de wereld om ons heen en onze plaats daarin.

‘Ze heeft zich op het laatste moment afgemeld’, fluisterde Iris.

‘En ik kan niet verhelen dat de voortschrijdende ontkerkelijking mij zorgen baart. Op de jeugd, de christelijke jeugd, waarvan jullie de voorhoede vormen, reken ik om het tij te keren. Ik wil trouwens niet in mineur eindigen. Is ons geloof er niet een van hoop en verwachting? Ik sluit af met een gebed..!’

‘Ze komt dus niet’, zei Iris. ‘Je mist er trouwens niets aan. Oh, wat zeg ik nou. Het is misschien wel je beste vriendin.’

‘Dat zou ik graag willen’, zei ik in een plotselinge aanval van openhartigheid.

‘Dan wens ik je sterkte. Het wordt wel dringen, vrees ik.’

Ik boog mij over de vreugdeloze macaronischotel die inmiddels voor mij stond. Wat een vooruitzicht! Drie dagen detentie in deze klootjesdrogerij in het gezelschap van een stuk of tachtig onbekenden. Hoewel ik een van de aanwezigen nu een heel klein beetje kende. Ze leek me niet onaardig. Niet onaantrekkelijk ook. Ach, die bril stond haar eigenlijk wel.

Ik deed mee met de nachtwandeling. De groep raakte al gauw gefragmenteerd en ik wist niet bij wie ik me moest aansluiten. Iris was niet onder de deelnemers en verder kende ik nog steeds niemand. Eigen schuld. Had ik maar mee moeten doen met het middagprogramma: discussie in groepen over het thema ‘Christendom en politiek’. In plaats daarvan had ik mij teruggetrokken tussen de kraaldelen van mijn slaapcompartiment en had de tijd gekort met lezen.

Ik zwierf van het ene gezelschap naar het andere, maar ten slotte raakten de groepjes te ver uiteen en moest ik een keuze gaan maken. Ik haalde een viertal in dat voor mij liep.

'Hallo,' zei ik.

Mijn groet werd niet beantwoord. Het waren twee stellen die kennelijk geen behoefte hadden aan meer gezelschap. We liepen zwijgend voort. Ik kon ten minste profiteren van het licht van hun zaklantaarns, maar na een tijdje voelde ik mij zo opgelaten in deze zwijgende processie dat ik de pas er maar in zette en het groepje achter mij liet. Het werd meteen een stuk donkerder zonder het licht van hun lantaarns, maar het pad tekende zich nog duidelijk genoeg af in het schijnsel van de maan. Ik had een kwartier, misschien wat langer, gelopen maar had nog steeds de voorhoede van het wandelgezelschap niet bereikt. Ik versnelde mijn pas. Was daar niet het geluid van stemmen? Ik zette een draf in en ging onderuit. De boomwortel die mij had doen struikelen, haakte nog steeds achter mijn voet, maar ik merkte dat pas bij het overeind komen. Mijn enkel raakte in een gemene draai. De scherpe pijn voorspelde weinig goeds. Ik strompelde voort. De pijn werd er niet minder op en het tempo was er helemaal uit. Ik stopte, deed mijn sjaal af en fixeerde daarmee zo goed mogelijk mijn geblesseerde enkel. Het leek mij het beste om de terugweg te aanvaarden. Ik zwoegde verder en vond een stevige tak die mij tot wandelstok kon dienen. Het ging nu beter. Ik bereikte een splitsing die ik op de heenweg niet had opgemerkt en vroeg mij af langs welk pad ik was gekomen. Ik wachtte op de wandelaars die ik achter mij had gelaten. Al gauw verschenen de twee paren waarvan ik mij eerder had losgemaakt. Ik keek in het licht van hun lantaarns.

'Wat is er gebeurd?' vroeg er een. 'Je knie ligt open.' Nu pas zag ik dat de enkel niet mijn enige blessure was.

'Gevallen. Ik ga maar weer terug.'

'Lukt dat alleen. Heb je hulp nodig?'

'Nee, dank je, het is niet ver toch?'

'Een uurtje ongeveer. Het beste dan maar en tot later.'

Ik volgde het pad waarover zij waren gekomen. Zij waren bij nader inzien toch niet zo afwijzend en ik putte moed uit hun medeleven. Ik kwam redelijk snel vooruit, maar een nieuw dilemma deed zich voor: weer een splitsing die mij op de heenweg was ontgaan. Ik besloot te wachten op het volgende groepje, maar dat verscheen niet, ook niet na een kwartier. Ik moest kiezen en nam het pad waarvan ik dacht dat het in de richting van de klootjesdrogerij liep. Ik liep een half uur, een uur, maar ik kwam niet op bekend terrein.

Het pad ging ineens vrij steil omhoog, ik hoorde in de diepte een beekje en nu wist ik zeker dat ik was verdwaald. Ik liep door. Ik was in een Nederlands bos en niet in de Karpaten. De uitgang, een fietspad, een weg, een dorp, ergens moest ik binnen redelijke tijd uitkomen. De maan verdween achter de wolken en het werd nu wel erg donker. Ik raakte een paar keer in de berm en verloor ten slotte het pad helemaal. Het was diep in de nacht, ik was uitgeput, mijn enkel speelde op en ik trok mijn conclusie. Ik begon takken te verzamelen en op de grond uit te spreiden en bouwde een soort van legerstede. Ik was hier geruime tijd mee bezig want bij gebrek aan zicht moest het grotendeels op de tast. Al hout verzamelend verwijderde ik mij enkele keren ook te ver van het bouwsel en vond het slechts met moeite terug. Ik trok mijn montycoat goed om mij heen, zette de capuchon op en liet mij op mijn gesprekkeld matras zakken. Het gaf met veel gekraak toe aan de last. De steun van de takken was erg ongelijkmatig en ik kwam niet in balans. Ik stond weer op en trapte, leunend op mijn wandelstok, in het midden van mijn sponde een kuil ruwweg in de vorm van een menselijk lichaam. Nieuwe poging. Ik lag nu beter en kon mij geheel en al concentreren op de volgende ontbering: het gebrek aan warmte. Voor de tijd van het jaar was het niet koud, een graad of vijf schat ik, maar bewegingloos en zonder dek verkleum je in een paar minuten. Ik deed dan ook geen oog dicht en stond een paar keer weer op om mijzelf door veel armgezwaai enigszins op te warmen. Ik hoopte op de terugkomst van de maan, maar die liet zich niet meer zien. Ik moet uiteindelijk toch in slaap zijn gevallen, want mijn horloge wees ineens half zes aan. De kou drong me door merg en been. Ik wilde overeind komen, maar was volkomen verstijfd. Ik moest desondanks opstaan, want het begon te motregen. Schuilend onder het gebladerte wachtte ik de komst van het licht af.

Het klaarde op en bomen begonnen zich af te tekenen tegen het valse ochtendlicht. Op het gehoor daalde ik af in de richting van het beekje. Ik zag het water glinsteren en ik vond een pad dat langs de oever liep. Ik liep stroomafwaarts en in minder dan een kwartier bereikte ik een asfaltweggetje met zowaar een richtingaanwijzer in de vorm van een paddenstoel. Anderhalve kilometer naar het dorp en dan was het hooguit nog een kilometer naar de klootjesdrogerij. Gered!

Ik arriveerde om kwart over zeven bij de poort van het gebouw, maar die was gesloten. Er was een bel. Na geruime tijd hoorde ik het grind knarsen en werd de sleutel rondgedraaid.

'Wat wilt u?' vroeg de vrouw met het schort. 'We zijn nog niet open en bo-

vendien hebben we een groep in huis. Het is allemaal bezet.'

'Ik hoor bij die groep.' Ik vertelde wat mij was overkomen. De poort zwaaide verder open. 'Kom mee,' zei ze. Ze bracht me naar de keuken en schonk een grote mok hete thee voor mij in.

'Overnachten in het bos, midden in de winter, toe maar! Je zult wel helemaal verkleumd zijn. Boterhammetje erbij? Vanmiddag komt toevallig de dokter hierlangs voor een collegaatje. Een jodenman, dat wel, maar een goeie dokter hoor. Heeft veel verstand van ziektes. Kan je naar die enkel laten kijken. Zal ik een eitje voor je bakken?'

In de warmte van die grote, ouderwetse keuken, ineens omringd door goede zorgen en geruststellend gebabbel, begon ik te dommelen.

'Ik zou maar naar boven gaan, nog even slapen. Het programma begint pas om half tien.'

Iedereen sliep nog. Ik zocht mijn compartiment op, pakte toiletgerei uit mijn weekendtas en begaf mij naar de wasruimte. Ik poetste mijn tanden, deed mijn overhemd uit en waste mij bij een van de kranen. Alleen koud water natuurlijk. Ik had mijn handdoek vergeten en liep terug naar de slaapzaal. In de gang botste ik bijna tegen Iris op. Ze was in nachthemd en op blote voeten.

'Call of nature,' legde ze uit. 'Zo, jij mag er wezen.'

Ik begreep wat zij bedoelde. Ik ben groot en atletisch gebouwd. Men houdt mij voor een sportman, terwijl ik sport verafschuw en er nooit vrijwillig aan heb deelgenomen.

'Hoe bedoel je?' vroeg ik.

'Nou, fors van tors, zal ik maar zeggen.'

'En dan heb je de rest nog niet gezien,' flapte ik eruit.

'Geen behoefte aan,' zei ze en vervolgde haar weg.

Dat is het nu met mij. Altijd verlegen, altijd mijn mond vol tanden en als ik dan eens een gevatte opmerking heb, is het tegen de verkeerde persoon of op het verkeerde moment. Ik kleedde mij aan, pakte mijn tas en daalde af. In de keuken klonk nu geroezemoes. Ik verliet het gebouw. De poort was open. Ik wachtte drie kwartier op de bus naar het station en nog een half uur later zat ik in de sneltrein (thans intercity genaamd) naar het westen.

Ik heb enkele jaren later Stella toch nog ontmoet en ben met haar getrouwd. We zijn heel snel weer gescheiden, gelukkig kinder- en hypotheekloos. En wat mijzelf aangaat schuldeloos ook, zou ik eraan toe willen voegen.

Ik ben nu vrij man en al lang niet meer verlegen. Als ik behoefte heb aan vrouwelijk gezelschap ga ik op jacht. Ik zoek mijn buit niet in het café of in de disco (oh nee!), maar in het museum. Ik weet intussen heel wat van schilderkunst, zelfs al breng ik meer tijd door in het museumrestaurant dan in de zalen. Mijn score is heel behoorlijk, vind ik zelf. Ik heb eens in een enkele week een Zeeuwse uit Goes en een Nieuw-Zeeuwse uit Wellington gehad. Veel Duitse en Amerikaanse meisjes natuurlijk. En die uit Oost-Europa hebben zo'n sexy accent. Bijzonder was ook die Indiase in sari. En dan die twee Japanse meisjes... Gezellig hoor! Onzin! Allemaal grootspraak en niet van het soort dat ze tegenwoordig op prijs stellen. Vrouwen zijn geen lustobjecten, vrouwen zijn mensen(*).

Ik heb in het museum ook Iris weer ontmoet. Ze was getrouwd, had twee kinderen en de derde op komst.

'Ik herinner me jou nog goed', zei ze. 'En je opmerking in de gang, toen in het winterkamp. Ik moest er om lachen en ik had de rest eigenlijk best graag gezien, maar je was ineens verdwenen.'

'Dom van me. Je was beslist de moeite waard. Nog steeds trouwens.'

'Zelfs met mijn dikke buik?'

Ja, en zelfs zonder bril.'

'Contactlenzen', zei ze. 'Leuk je weer ontmoet te hebben.'

'Misschien zien we elkaar nog eens.'

'Wie weet' zei ze, mij achterlatend met een gevoel van spijt.

(*). Maar ook lustobjecten